

ЗА НАВЧАННЯ, ДРУЗИ!

І ЗНОВУ лунає, кличе дзвоник. І знову людними стали приміщення університету. Цілий місяць панувала в аудиторіях тиша. Студенти були далеко від Одеси, від рідного університету. На ланках Комінтернівського, Білгород-Дністровського та Ізмайльського районів вони напружено працювали, допомагаючи колгоспам і радгоспам в збиранні врожаю.

Добре попрацювали наші студенти. Про їх роботу, про тих, хто йшов попереду, наша газета не раз повідомляла читачів. Сьогодні ми могли б назвати нові й нові імена передовиків, з похвалою відгукнутися про багато груп різних факультетів, які відмінно справилися з покладеним на них завданням.

Але нас радує не тільки високе розуміння студентами важливості справи, яку вони виконували, не тільки результати їх роботи в колгоспах і радгоспах. Нас радує те, що в труді ще міцнішою стала студентська дружба, розвинулось почуття товариської взаємодопомоги і підтримки.

Так, робота на полях згуртувала, зцементувала студентський колектив університету, дала можливість кожному краще зрозуміти і пізнати тих, з ким багато місяців доведеться жити нелегким студентським життям, оволодівати знаннями, ділити горе і радість.

Змужнілі, загорілі, зміцнілі повернулись студенти до університету. І тут чекає на них не менш важлива справа — навчання. Потрібно з перших же днів серйозно взятися за

нього. Увага на лекціях, постійна вперта самостійна робота, старанність на практичних заняттях, дисципліна і зміцніла на полях дружба дадуть можливість не тільки наздогнати упущене, але й твердо засвоїти все, що передбачено учбовими програмами.

Польову «сесію» більшість наших студентів склали на «відмінно». Тепер потрібно доброю успішністю завершити і нинішній семестр.

ЗА НАВЧАННЯ, ДРУЗИ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ XXXII

За Наукові КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського ордена Трудового Червоного Прапора
державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 24 (869).

12 жовтня 1966 р.

Ціна 2 коп.

РАДЯНСЬКІ СТУДЕНТИ

Юні роки — найкраща пора в житті кожної людини. Але особливо прекрасна юність тоді, коли вона зіграна великою метою, коли молоде покоління дбайливо виховується, озброюється знаннями, вмінням готується для справ на благо Батьківщини. Саме таким піклуванням оточені у нас в країні студенти — завтрашні спеціалісти. Їм створені всі умови для плідного навчання, успішного оволодіння обраною професією, для розумного відпочинку.

«Партія і надалі постійно дбає про розвиток вищої і середньої спеціальної освіти, — говорив тов. Л. І. Брежнев у Звітній доповіді ЦК КПРС ХХІІІ з'їздові партії, — бо в сучасних умовах непомірно зростає потреба у кваліфікованих кадрах спеціалістів. В цьому п'ятиріччі число студентів збільшилося у нас майже на мільйон чоловік. Країна черпає кадри для господарської, партійної, державної, дипломатичної, військової роботи, всієї громадської діяльності головним чином з числа спеціалістів, підготовлених вищою школою».

В цьому році дружна студентська сім'я значно поповнилася і складає тепер майже чотири мільйони чоловік. Відкрито нові інститути, факультети і відділення. Постанова ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР «Про заходи по поліпшенню підготовки спеціалістів та удосконаленню керівництва вищою та середньою спеціальною освітою в країні», прийнята на початку навчального року, вказує вузам головні шляхи формування нових спеціалістів — знаючих, переконаних, здатних рухатися вперед нашої економіки та культури, повсюдно утверджувати наукові методи господарювання.

Слово «студент» радянські люди промовляють з великою теплотою. Вони впевнені, що студенти виростуть достойною зміною нашим вченим, інженерам, спеціалістам сільського господарства, лікарям, педагогам. І вихованці вищої школи оправдають це довіря.

Основна справа студентів — невпинно оволодівати знаннями. Прилучаючись до найновіших досягнень науки, вони разом з тим зацікавлені вивчають культурний спадок народів своєї країни, з найглибшою повагою ставляться до кращих утворів передової людської думки всіх часів та народів. Молодь, яка навчається, не задо-

вольняється тим, про що довідується в аудиторіях. Під керівництвом своїх професорів та викладачів вона бере участь у вирішенні завдань технічного прогресу, наукової організації праці та управління виробництвом. Понад 400 тисяч студентів ведуть наукову та конструкторську роботу; у вузах діють понад 200 студентських конструкторських бюро та бюро економічного аналізу. Немало робіт, виконаних студентами, впроваджуються у практику, експонуються на виставках досягнень народного господарства, публікуються в наукових виданнях. Віднині кожен рік до трьохсот кращих студентських робіт відзначатимуться спеціальними медалями.

Цю громадсько-корисну активність студентів треба підтримувати, всіляко розвивати. Вузам потрібно буде ще багато зробити для вдосконалення учбового процесу, виховання у кожного юнака, кожної дівчини почуття відповідальності за своє навчання та підготовку до трудової діяльності. Велику роль в цьому повинні зіграти комсомольські організації вузів органи студентського самоврядування. Вони покликані допомогти своїм товаришам раціонально розпорядитися бюджет часу, взяти під контроль їх самостійні заняття, проходження практики, дослідну роботу.

Студенти вже з першого курсу починають оволодівати суспільними науками, прилучатися до чудових революційних традицій старших поколінь. Система викладання, перевірені життям методи виховання сприяють тому, щоб життєві ідеї марксистсько-ленінського вчення перетворювалися у молодих людей в тверді переконання. Звідси — висока свідомість студентської молоді, її гаряча зацікавленість долею свого народу, держави.

В цьому навчальному році треба ще більше підвищити роль революційної теорії у формуванні комуністичного світогляду майбутніх спеціалістів, їх ідейного загартовування. Для цього є всі можливості. Недавно затверджено нові програми і нову сітку годин з курсів суспільно-політичних дисциплін. Вживаються заходи для зміцнення кафедр суспільних наук кваліфікованими, теоретично добре підготовленими кадрами. Безумовно, великий інтерес у допитливої студентської молоді викликає Всесоюзний конкурс студентських ро-

біт з проблем суспільних наук, історії ВЛКСМ та міжнародного молодіжного руху, присвяченого 50-річчю Радянської влади. І дуже важливо, щоб у ньому брало участь якомога більше молоді.

Ідейна переконаність наших студентів, їх політична свідомість проявляється не в гучних фразах, а в конкретних корисних справах. Хто не чув, наприклад, про студентські будівельні загони? В дні літніх канікул вони працювали буквально по всій країні. Руками студентів споруджено тисячі тваринницьких приміщень в радгоспах, зведено будівлі нових шкіл, клубів, лікарень, прокладені сотні кілометрів залізниць та ліній електропередач. Студентські будівельні загони — чудова школа виховання. Їх робота, побудована на принципах добровільності та суворості дисципліни, життя за прийнятим самими молодими будівниками уставом та законами виховують самостійність, колективізм, виробляють організаторські навички, вміння господарювати. Все краще, корисне з цього досвіду треба узагальнити, уважно вивчити і використати для збагачення виховного процесу у вузах.

Наші студенти, як і вся радянська молодь, по праву відчувають себе завтрашніми господарями країни, спадкоємцями і продовжувачами великих звершень, славітих традицій старших поколінь. На заняттях, у своїх клубах, гуртках студенти захоплено вивчають історію революційного руху, героїчне минуле нашої країни. Серед делегатів другого Всесоюзного зльоту переможців походів по місцях революційної, бойової і трудової слави радянського народу було немало представників студентства. Від імені всіх своїх ровесників вони поклялися кріпити велич Батьківщини, натхненним трудом та енергією творити майбутнє, рости вірними справі комуністів.

Треба допомагати студентам і надалі втілювати в конкретні справи їх високі ідейні устремління, готовність вірно служити своєму народові. Про це повинні піклуватися перш за все партійні та комсомольські організації.

Навчальний рік у розпалі. Хай же для всіх студентів він буде ще одним значним кроком вперед на шляху до високої мети — стати хорошими спеціалістами, активними і свідомими учасниками комуністичного будівництва.

(«Правда», 3 жовтня 1966 р.)

ПРОПАГАНДА

ЗНАНЬ

ВЧЕНІ нашого університету, прагнучи достойно ознаменувати 50-річчя Радянської влади, активізували свою пропагандистську, науково-освітню діяльність.

Разом з обласною організацією товариства «Знання» 22 вересня вони провели «День науки» на Одеському заводі «Продмаш».

Перед робітниками заводу в 12 цехах виступили з лекціями, присвяченими найновішим досягненням радянської науки, фізики та астрономії університету.

Доцент Ж. Броун прочитав лекцію на тему: «Фізика вчора, сьогодні і завтра». Про квантові генератори розповів доцент С. Голуб. З великим інтересом робітники заводу слухали і лекцію доцента К. Демидова — «Нові джерела енергії».

Пізнавальними були виступи старших наукових співробітників Г. Чермерсюка — «Напівпровідники та їх застосування в науці і техніці», М. Малущина — «Що таке біоніка», Т. Нечаєва — «Грім і блискавка та їх природа», Е. Храковської — «Спектральний аналіз та його застосування», Ю. Романова — «Про нові і найновіші зірки», Р. Канищевої — «Природа Місяця», В. Смирнова — «Метеори і метеорна безпека», Н. Ізраєцької — «Комети та їх природа», В. Орлова — «Загадки Марса».

Три дні опісля, 25 вересня, наші вчені ввійшли в Комінтернівський район Одеської області, де в різних селах зустрілись з трудівниками соціалістичних полів. Крім товаришів, які виступали на заводі «Продмаш», тут з лекцією «Кібернетика» виступив ще кандидат фізико-математичних наук В. Сердюк та інші.

Вчені нашого університету неодноразово брали участь в такого роду виїздах.

НАГОРОДЖЕННЯ ГРАМОТАМИ

Багато викладачів і вчених нашого університету беруть активну участь в роботі народних університетів.

Міністр ВССО СРСР і міністр ВССО УРСР своїми наказами заохотили тих, хто найбільше відзначився.

Грамотами нагороджені: професор О. І. Юрженко, професор О. О. Морозов, доктор юридичних наук І. М. Пахомов, доценти К. І. Удалих, В. Т. Олієвський, О. В. Богатський, Н. Л. Оленович, С. С. Іванчов, Р. М. Драницька, Г. Є. Дмитрієвський, О. В. Гриньов, А. І. Позігун, кандидат юридичних наук І. В. Михайлов, викладачі В. М. Розенков та Т. К. Чумаченко, завідувач лабораторією Н. В. Гончарова, асистент Г. І. Гаврильченко.

Грамоти нагородженим будуть вручені в найближчі дні на радах відповідних факультетів.

ПЕРШІ УРОКИ

У ТРЯТИКУРСНИКІВ географічного факультету зараз особливо напружена пора. Вони проходять педагогічну стажерську практику. Цього року стажування у географів ускладнене, бо на четвертому курсі педпрактики у них не було.

Ми побували в школі № 121, де стажується одна з груп. Прийшли вчасно. За довгим столом в географічному кабінеті сидять студенти, з другого боку методист М. Мазов і вчитель С. Гудзенко. Обговорюються перші уроки, перші в житті...

Віктор Гурієнко до вступу в

університет деякий час працював у школі. Це позитивно відбилось на його уроках. І товариші по-хорошому заздять йому.

В. Чабан говорить про урок В. Гурієнка:

— Вчитель вдяло використав додаткову літературу, розповідав цікаво, змістовно. Урок мені сподобався.

Суворо самокритичність, щире бажання допомогти товаришеві, знайти краще в його уроці, вказати на помилку — ось те, що характеризує виступи студентів-стажерів В. Чабан, М. Балан, В. Янко, М. Коломійченко. Це, влас-

не, були не виступи, а товариська бесіда друзів.

І таке щире обговорення не може не мати позитивних наслідків, бо воно проходить під девізом: «Досягнення товариша — моє досягнення».

Багато хорошого було сказано на адресу В. Янко. Вона добре володіє українською мовою, а школа № 121 — школа українсько-англійська.

Саме в знанні мови, — наголошує М. Мазов, — значна частина її успіху. Адже слово — основне знаряддя вчителя.

Кожен, хто давав уроки, мав добрий конспект, написаний по-українському, але з конспекту читати не будеш.

— Доводиться часто переклада-

ти з російської мови на українську на уроці, бо мислимо ми все-таки по-російськи, — говорить Гурієнко.

А за цією роботою, роботою перекладача, спостерігає весь клас. Нечіткість перекладу — нечіткість думки. А звідси невпевненість в собі, яка швидко відчувається учнями, а це веде до погіршення дисципліни, поганого сприймання. Воно покращується, коли кожен вчитель (не тільки словесник!) бореться за чистоту і точність орфографічних та орфоепічних норм мови, звичайно, в межах предмету.

Тому не випадково це питання виникло на обговоренні уроків географів. Воно могло постати і, очевидно, не раз поставало і у математиків, і у біологів, перед усіма майбутніми фахівцями, яким доводиться і доведеться давати уроки українською мовою.

На обговоренні М. Мазов як загальну ваду відмітив одноманітність тону викладання:

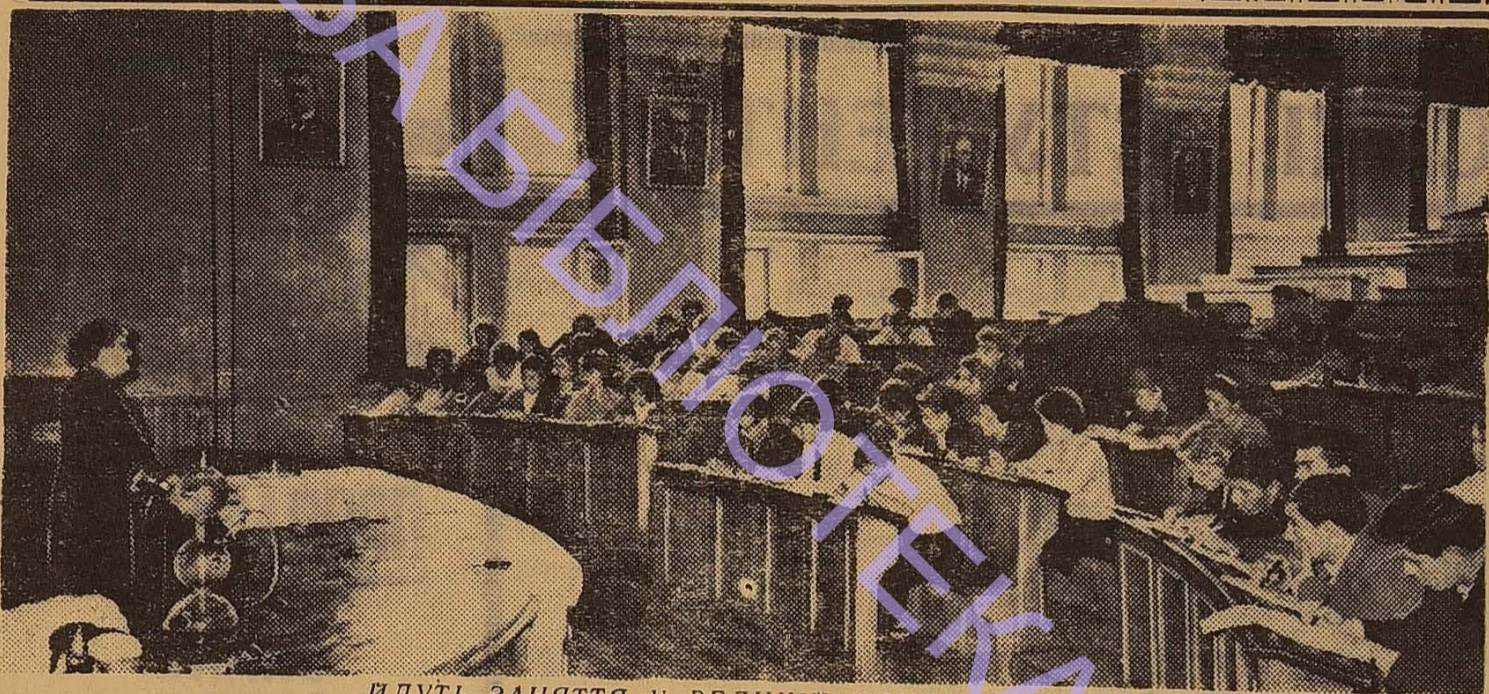
— Треба голосніше говорити, виділяти найбільш значиме.

— Ви робите зауваження учневі, — говорить Савелій Петрович, звертаючись до В. Янко, — а самі як стоїте! Розправте плечі, будьте господаркою в класі! Вчитель на секунду не повинен забувати, що кожен його рух, кожне його слово виховують.

Обговорення перших уроків показало, що студентам-практикантам поки що важко, що вони допускають істотні помилки в своїй роботі. І все ж методист і вчитель впевнені, що теперішні стажери стануть хорошими вчителями, бо для них виховання молоді — улюблена справа. І це дає їм змогу дивитися на кожен урок, свій і товариша, як на новий щабель в оволодінні вершиною, яку називають мистецтвом вчителя.

І у М. Балан, і у В. Гурієнка, і у В. Чабан, і у В. Янко, і у М. Коломійченко попереду ще багато уроків. Треба сподіватися, що кожен новий урок буде кращим за попередній.

О. СТРЕЛЬЧЕНКО.

ІДУТЬ ЗАНЯТТЯ У ВЕЛИКІЙ ХІМІЧНІЙ АУДИТОРІЇ.

ДО ОБМІНУ КОМСОМОЛЬСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ

ВІДПОВІДНО до рішення XV з'їзду ВЛКСМ, з метою дальшого покращання дисципліни та організованості, усунення недоліків в роботі комсомольських організацій та налагодження обліку членів ВЛКСМ, з 1 січня 1967 року буде проведено обмін комсомольських документів.

Обміну підлягають комсомольські квитки та облікові картки у всіх членів ВЛКСМ на нові комсомольські квитки та облі-

ВАЖЛИВА СПРАВА

кові картки зразка 1967 року.

В ході підготовки до обміну комсомольських документів у всіх первинних організаціях на комсомольських зборах має відбутися велика ділова розмова про відповідальність кожного члена ВЛКСМ за справи в своїй організації, за справи, пророблені кожним комсомольцем. Не повинні залишатися поза увагою і ті, хто порушує комсомольську дисципліну.

Всі комсомольці повинні взяти найактивнішу

участь в підготовці до обміну документів. Кожному потрібно перевірити, чи є він в списках для обміну документів, а також здати групкомсоргам дві фотокартки розміром 2,5 x 2,5.

Обмін комсомольських документів — не технічна процедура, це — важливий захід. І допомогти комітету комсомолу в цій важливій справі — обов'язок комсомольців.

Н. КОЛОМІЙЧЕНКО,
завідуюча сектором обліку комітету ЛКСМУ ОДУ.

НЕ ВІДСТУПАТИ ВІД ГОЛОВНОГО

Відбулось засідання вченої ради ОДУ. На ньому обговорювалось питання про роботу учбово-експериментальних майстерень університету.

Рада університету відзначила, що майстерні, будучи експериментально-технічною базою університету, провели значну роботу по виготовленню дослідних зразків приладів, апаратури та установок, розроблених вченими університету, а також приладів та учбових посібників для навчального процесу.

В майстернях в основному правильно здійснюється планування та виробничо-технічний процес з врахуванням наявних технічних можливостей та технічного устаткування. В результаті цього виробничо-технічна програма 9-ти місяців поточного року виконана на 107,6 процен-

НА ВЧЕНІЙ РАДІ

та при добрій якості робіт.

Разом з тим в роботі майстерень є недоліки.

В ряді випадків майстерні відстають від виконання головних завдань по забезпеченню наукової роботи та учбового процесу — виконують другорядні замовлення. Така практика наносить шкоду справі, відриває кваліфікованих спеціалістів від виконання головних завдань.

Рада в своєму рішенні визнала за необхідне і надалі всю діяльність майстерень спрямувати на виготовлення науководослідної апаратури, приладів, устаткування, аудиторної та спеціальної мебелі для забезпечення наукової та учбової

роботи, не відволікати майстерні на виконання другорядних господарчих замовлень.

На раді обговорювалось також питання про ознаменування 150-річчя від дня заснування Наукової бібліотеки університету.

Рада накреслила ряд заходів, зв'язаних з ознаменуванням 150-річчя від дня заснування Наукової бібліотеки.

На цьому ж засіданні були вручені диплом доктора біологічних наук завідувачу кафедрою морфології і систематики рослин І. І. Погребняку і дипломи кандидатів наук тт. А. М. Баклановській, Л. Ю. Бешевлі, В. І. Галібею, О. О. Демченко, П. І. Стецьку, А. Ф. Щербіні, О. О. Яценку.

В ПАРТКОМІ ОДУ

ВІДБУЛОСЯ чергове засідання партійного комітету ОДУ. На ньому першим слухалось питання про роботу університетської групи народного контролю.

На парткомі відзначалось, що група народного контролю проробила значну роботу, спрямовану на зміцнення трудової дисципліни, економію державних коштів, на покращання організації учбового процесу.

Свою роботу група народного контролю вела в тісному контакті з партійною, комсомольською, профспілковою організаціями та учбовою частиною університету.

Разом з тим, на засіданні парткому були відзначені і недоліки в діяльності групи народного контролю. Недосить, зокрема, перевірялося, як перетворюються в життя пропозиції і рекомендації, які були в актах обслідування народних контролерів. Мало приділялось уваги контролю за використанням устаткування в лабораторіях та на кафедрах. Група рідко звітувала перед колективом університету, слабо висвітлювала свою роботу на сторінках багатотиражної газети. Не всі члени групи сумлінно працювали. Особливо низькою була активність контролерів-студентів.

Партком накреслив ряд заходів, здійснення яких дозволить активізувати діяльність групи народного контролю в університеті і на факультетах, зробити їх роботу більш дійовою.

На засіданні парткому обговорювалось також питання про готовність мережі партійної освіти до нового навчального року. Було відзначено, що в минулому навчальному році в університеті працювали всі ланки партійної освіти (одна початкова політшкола, три школи основ марксизму-ленінізму і 18 теоретичних та методологічних семінарів).

З великим інтерсом слухачі мережі партосвіти вивчали матеріали і рішення XXIII з'їзду КПРС. Навчальний рік в мережі партійної освіти завершився підсумковими заняттями та конференціями.

Поряд з позитивним в роботі системи партійного навчання мали місце і певні упущення, яких необхідно уникнути.

В новому навчальному році, підкреслюється в рішенні парткому, слід досягти того, щоб всі комуністи, всі учасники методологічних і теоретичних семінарів, шкільних основ марксизму-ленінізму і політшкіл оволодівали знаннями в тісному зв'язку з найважливішими проблемами сучасності і практикою комуністичного будівництва, з завданнями, що виходять з постанови ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР «Про заходи по поліпшенню підготовки спеціалістів і удосконаленню керівництва вищою і середньою спеціальною освітою в країні».

Партбюро факультетів потрібно систематично контролювати роботу всіх ланок мережі партійної освіти, надавати необхідну допомогу тим, хто самостійно вивчає марксизм-ленінізм.

Партком запропонував кафедрам суспільних наук організувати консультації і читання проблемних лекцій для слухачів мережі партосвіти. Треба піклуватися про забезпечення їх необхідною літературою.

В рішенні парткому підкреслюється необхідність організувати для викладачів, співробітників і студентів цикл лекцій, присвячених 50-річчю Великої Жовтневої соціалістичної революції.

На цьому ж засіданні парткому була заслухана інформація про хід передплати газет та журналів.

ПЕРЕДПЛАТА ТРИВАЄ

Ось уже місяць йде передплата на газети і журнали на 1967 рік. Як відомо, вона проводиться без будь-яких обмежень. Характерною рисою передплати нинішнього року є те, що вона може повністю задовольнити запити кожного передплатника.

В Радянському Союзі преса стала по праву невід'ємною частиною духовного життя народу, найважливішим засобом в боротьбі за революційне перетворення суспільства. Щоденна читка газет стала насущною потребою кожної радянської людини. Про це красномовно свідчать такі цифри. В нашій країні виходить зараз 7700 газет, близько 4 тисяч журналів, разовий тираж яких становить майже 220 мільйонів екземплярів.

У читачів великою увагою користуються газети і журнали, які видає ЦК КПРС та Президія Верховної Ради СРСР. До таких видань в першу чергу належать газети «Правда», «Известия», журнали «Коммунист», «Агитатор».

Передплата нинішнього року може повністю задовольнити і запити радянської молоді. В Радянському Союзі створена велика сітка молодіжних газет і журналів.

Великою увагою молодих читачів користуються журнали, які видає ЦК ВЛКСМ: «Комсомольська жизнь», «Молодой коммунист», «Ровесник». Журнал «Молодой коммунист» публікує статті з марксистсько-ленінської теорії, нариси на моральні теми, висвітлює досвід роботи комсомольських організацій, повідомляє про новини техніки.

Журнал «Комсомольская жизнь» узагальнює і розповсюджує нові форми виховної роботи з молоддю, публікує найважливіші документи ЦК ВЛКСМ, статті, кореспонденції, нариси, консультації, відповіді на питання читачів, розповідає про нові ритуали і традиції, про те, що нового придумали комсомольські організатори всього і корисного дозволила молоді.

Громадсько-політичний та літературно-художній ілюстрований журнал «Ровесник» знайомить радянських юнаків і дівчат з життям їх зарубіжних ровесників, розповідає про те, як працює, вчиться і відпочиває демократична молодь всієї планети, як бореться за свободу і незалежність проти імперіалізму, за мир, демократію та соціалізм.

Молодіжні газети, до числа яких належить «Комсомольская правда», республіканські газети «Молодь України», «Комсомольское знамя» реклами не потребують. За багато років видання вони вже встигли зарекомендувати себе хорощими друзями читачів. Доброї слави здобула собі і молодіжна газета «Комсомольська іскра». Завжди добре йшла передплата і на багатотиражну газету університету «За наукові кадри».

Отже, передплатна кампанія в розпалі. Проходить вона організовано. Студенти і працівники університету вже передплатили понад 760 газет, 1012 екземплярів журналів.

Передплата триває. Газети і журнали — кожному студенту, викладачеві, співробітникам університету!

УНІВЕРСИТЕТСЬКА ХРОНІКА

Недавно наш університет відвідала фінська молодіжна делегація. Гості знайомились з учбовим процесом, побували в музеях.
НА ЗНІМКУ: фінська молодіжна делегація в музеї історії ОДУ.

З 49 МІСТ КРАЇНИ

В УНІВЕРСИТЕТІ в останні дні вересня відбувалась географічна конференція. В її роботі взяли участь вчені з Москви, Ленінграда, Казані, Вла-

дивостока, Ашхабада — всього з 49 міст нашої країни.

Серед учасників конференції були представники 17 університетів, 32-х науково-дослідних і 11 педагогічних інститутів, 9 заповідників.

На пленарному засіданні з доповіддю виступив професор нашого університету І. І. Пузанов. Доповіді також зробили тт. Виноградов і Зайцев (Науково-дослідний інститут біології південних морів м. Одеси);

Добровольський (Москва), Попов (Казань), Портенко (Ленінград), Крижановський, Рустамов (Ашхабад) та інші.

На конференції працювало чотири секції.

На заключному засіданні виступили: вчений з Югославії С. Матвеев, а також Ф. Мордухай-Болтовський (Борок) та І. Даревський (Ленінград).

Робота конференції тривала п'ять днів.

НАЙРАДІСНІШИЙ ПІДСУМОК

КОЛИ вже багато років тому я брався за вивчення життя й творчості Марка Вовчка, визначення письменника як революційної демократки, до якого я скоро прийшов в ході своїх розшуків, викликало довгий час заперечення і занепокоєння. У багатьох наших українських літературознавців уявлення про революційного демократа незмінно зв'язувалося з життєвим шляхом Шевченка, який десять років відбував солдатчину, або Грабовського, який з 38 прожитих років 18 провів у тюрмах, на пересильних етапах, на засланнях. Проте ж тут такі, поруч з ними, (всупереч таким уявленням!), височів в історії української літератури, як революційний демократ, і Панас Мирний, в чий, зовні цілком благонамірний, біографії не було сторінок, які б хоч на віддалі нагадували «арештантські» сторінки біографій Шевченка або ж Грабовського.

Ставало ясно (на жаль тільки не відразу і не всім), що вирішують питання не анкетні дані, а творчість письменника, спрямованість його творів, його образів, їх місце в громадсько-політичній боротьбі епохи. Творчість Марка Вовчка, коли стали широко відомі не лише її славетні «Народні оповідання», й призабуті в силу ряду причин її російські романи й повісті з життя «освічених верств», давала якраз усі підстави визначити письменника як революційну демократку. Було радісно, коли прийшло таке визнання.

Саме по такому шляху я й спрямовував дослідження Любові Леонтіївни Ленюк, коли вона зайнялась вивченням життєвого і творчого шляху Михайла Петровича Старицького — одного з найцікавіших українських письменників, театральних і громадських діячів другої половини XIX сторіччя. На Старицького звичайно дивились як на письменника-ліберала, який до певної міри проймався прогресивними ідеями, зазнавав не красосовського впливу та при всьому тому залишався лібералом. Відгомони такої недооцінки Старицького лишаються, втім, і по сьогодні ще. Значною мірою перебільшувалося значення «старогромадівського» оточення Старицького, внаслідок чого він вияв-

П ИТАННЯ наступності — одне з найважливіших у науковій роботі. Воно зв'язане як в гуманітарних, так і в природничих науках з формуванням шкіл і напрямів. Ця наступність у науковій роботі аж ніяк не може й не повинна зводитись до переживання того, що вже зроблено старшим, що зроблено керівником. Не повторюючи, не переспівуючи вже зробленого й сказаного, молодий працівник застосовує вироблені принципи й методи дослідження, науковий підхід до проблеми при розробці нових питань, нових поворотів теми. Тільки так може розвиватись наука, передаватись дослідницька естафета.

Саме ці питання наступності в науковій роботі і підносить стаття доктора філологічних наук А. В. Недзвідського, зв'язана з роздумами над однією з написаних під його керівництвом і захищених кандидатських дисертацій. Ми друкуємо цю статтю.

лявся десь між Антоновичем, Драгомановим і Житецьким.

Багаторічні настійні розшуки Л. Ленюк дали їй підставу відірвати Старицького від цього оточення і, спираючись на запроваджені нею до літературознавчого обігу численні нові факти з життя і діяльності письменника, спираючись на самостійний аналіз багатьох його творів, визначити Старицького як письменника революційно-демократичного.

Характерною рисою дисертації Л. Л. Ленюк є її незвичайна насиченість архівними матеріалами, а звідси — і доказовість її, і новизна. Дисертантка працювала в архівах Ленінграда, Києва, Москви, Одеси, розшукала і включила в роботу величезну кількість невідомих досі архівних матеріалів, зокрема рукописів творів Старицького. Коли робота підходила до завершення, стало з'являтися — книга за книгою — багатомове зібрання творів Старицького. Багато з того, що розшукала Л. Ленюк і на що посилалась спочатку як на рукописне джерело, виявилось тут надрукованим. Але це аж

ніяк не применшило значення проведених дисертанткою архівних розшуків. Навпаки, прекрасне знання рукописних і друківаних варіантів творів Старицького дало їй можливість в багатьох випадках вступати в полеміку з упорядниками нового видання, переконливо доводячи, що тут повинен бути надрукований, бо найповніше розкриває «поетичну волю» автора, не той, а інший варіант твору.

Поруч з архівними матеріалами дисертантка критично використала значну мемуарну літературу, зустрівшись з людьми, які розповіли їй про дружбу Старицького, зокрема в останні роки його життя, з революціонером-більшовиком Андрієм Лисенком (братом великого композитора) та зв'язки з знам'янськими залізничниками, включила і ці повідомлення до своєї роботи. Все це й зробило дослідження доказовим, воно переконує читача на великому фактичному матеріалі, хто такий Михайло Старицький. Своім ствердженням його революційного демократизму дисертантка сказала нове слово в сучасному українському літературознавстві.

Все це дало мені підставу рекомендувати роботу Л. Л. Ленюк «Михайло Старицький в його революційно-демократичних зв'язках і поглядах» на співшукання кандидатського ступеню, а вчений раді філологічного факультету Одеського університету надати їй вчений ступінь кандидата філологічних наук. Було особливо приємно, що досить численні літературознавці, які відгукнулись з різних кінців України на дуже ґрунтовний автореферат Л. Л. Ленюк, повністю схвалили головний напрям дослідження. Ні в кого не викликало заперечення визначення Старицького як революційного демократа.

Слідом за Марком Вовчком нащадки знайшли місце і для Михайла Старицького в ряду української революційної демократії. А це — найрадісніший підсумок і для дисертантки, і для керівника, а разом з нами — і для всього українського радянського літературознавства.

А. НЕДЗВІДСЬКИЙ,
доктор філологічних наук.

З АКІНЧИЛА свою роботу шоста міжвузівська конференція, що відбувалась в нашому університеті, з питань випаровування, горіння і газової динаміки дисперсних систем.

В роботі конференції взяли участь вчені Москви, Ленінграда, Києва, Мінська, Тули, Кривого Рогу, Новосибірська, Казані, Свердловська, Дніпропетровська, Куйбишева, Саратова, Комсомольська-на-Амурі і багатьох інших міст нашої країни.

Активну участь в конференції взяли вчені Одеси і, зокрема, нашого університету. Вони виступали з доповідями на засіданнях таких секцій: низькотемпературних процесів в аерозолях, високотемпературних процесів в аерозолях, тепло-масообміну і в підсекції процесів в низькотемпературній плазмі.

Всього на конференції було зроблено близько 150 наукових доповідей і повідомлень.

НА ЗНІМКУ: учасники конференції на одному з засідань.

СЬОМА СЛАВІСТИЧНА

В ДНІПРОПЕТРОВСЬКОМУ університеті з 30 вересня по 3 жовтня відбувалась Сьома українська славістична конференція, присвячена вивченню культури слов'янських народів після Великої Жовтневої соціалістичної революції.

На конференції було заслухано понад сто доповідей з історії, фольклористики, літературознавства й мовознавства. На пленарному засіданні конференції з великою доповіддю «Розвиток слов'язнознавства в УРСР» виступив академік І. К. Білодід.

В роботі конференції активну участь взяли і вчені нашого університету. З доповідями на ній виступили: А. Москаленко, Б. Шайкевич, П. Воробей та Н. Москаленко.

ДВА ТИЖНІ СЕРЕД ДРУЗІВ

РОЗПОВІДЬ ПРО ПЕРЕБУВАННЯ НАШИХ СТУДЕНТІВ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

ЗНАЙОМСТВО з Чехословацькою почалося на кордоні. На станції Черні до нас підійшов високий на зріст симпатичний блондин і відрекомендувався: «Гавелка Франтішек. Приїхав з Пльзеня зустріти вас».

Новий знайомий виявився завідуючим кафедрою іноземних мов Пльзенського педагогічного інституту.

Тов. Гавелка всі дні перебування студентської делегації ОДУ в Чехословаччині був невідлучно з нами, не шкодував сил і часу, щоб ми якомога більше дізналися про його чудову Батьківщину, про основні віхи її історичного розвитку. На шляху до Пльзеня нам надали можливість ознайомитися з одним з найстаріших міст світу — «стобаштовою» Златою Прагою. Огляд столиці Чехословаччини ми розпочали з Празького Кремля, який височить над містом.

Підіймаємося на гору Вітков. На цьому місці чеський народ під керівництвом талановитого воєначальника Яна Жижки в червні 1420 року розгромив армію хрестоносців. Зараз тут Національний пам'ятник-пантеон. В ньому поховані видатні сини чеського народу. В одному з залів пантеону зупиняємось перед бронзовим бюстом двічі Героя Радянського Союзу Маршала бронетанкових військ П. С. Рибалка. Під склом — священна земля, просочена кров'ю захисників Сталінграда. На стінах залу — в мармурі — висічені фігури радянських піхотинців, танкістів, льотчиків, десантників, всіх, хто весною 1945 року приніс свободу чехословацькому народу.

В Празі ми побували в місцях, які близькі серцю кожної радянської людини.

На Гібернській вулиці зберігся Народний будинок, де в 1912 році відбулася VI Празька конференція РСДРП(б). Зараз тут музей імені В. І. Леніна.

На площі Радянських танкістів ми довго стояли біля нашого танка, який підноситься на постаменті. З хвилюванням оглядали цей пам'ятник визволителям столиці Чехословаччини. Згадували події минулих років.

5 травня 1945 року. Прага повсталала. Празжани взялися за зброю, щоб прискорити розгром гітлерівських полчищ і не допустити руйнувань в місті.

Радянське командування доручило танковим арміям генералів Рибалка та Лелюшенка, які брали участь в Берлінській операції, надати допомогу повсталим. Радянські танкісти подолали гори, водні перешкоди, зломали опір фашистських військ і 9 травня 1945 року вступили в Прагу.

Вдячне населення Праги свято шанує своїх визволителів. Про це свідчать могили на Червоноармійському кладовищі в Ольшанах. Тут вважають священними місця поховання червоноармійців, які загинули в травні 1945 року. На могилі кожного загиблого гранітна дошка, троянди.

ЗАКІНЧИВШИ огляд Праги, їдемо в Західночеську область, одну з розвинутих в промисловому відношенні областей Чехії. Тут зосереджені крупні машинобудівні та хімічні заводи, домні печі та деревообробні підприємства. Соколовський і Карловський райони багаті покладами бурого вугілля. На півночі області розвинута скляна та керамічна промисловість. Карловарське скло відоме всьому світові.

Обласне місто Пльзень — п'яте по величині в республіці, одне з найстародавніших в Чехії. В 1799 році через місто проходили війська Суворова. На фасаді будинку № 2 на площі Республіки, де на два дні зупинявся великий російський

полководець, встановлена меморіальна дошка.

В Пльзені є чимало пам'ятних місць, зв'язаних з ім'ям видатного сина чеського народу Юліуса Фучіка.

Гостинні господарі показали нам гордість Чехословаччини — завод імені В. І. Леніна. По цехах нас водив потомственный робітник тов. Ярош. Він розпочав трудовий шлях в 1930 році шліфувальником. Від нього ми дізналися про історію цього «заводу для виготовлення заводів». Тов. Ярош був свідком того, як американська авіація 25 квітня 1945 року майже повністю знищила підприємство. Загинула і технічна документація. Мало хто вірив тоді у можливість відбудовання заводу. Але вже в грудні 1945 року робітники його випустили перший паровоз.

В наш час підприємство-гігант має свої фінали у Празі, Брно, та інших містах. Воно випускає устаткування для металургійних та машинобудівних заводів, парові котли, турбіни, електровози і т. д. В одному з цехів ми спостерігали, як на величезних верстатах оброблювали колінчатий вал довжиною близько 40 метрів: виконували замовлення США для океанського лайнера. В складальному цеху показали нам шойно пофарбовані електровози, виготовлені для Радянського Союзу.

НАС тепло зустрічали викладачі і студенти педагогічного факультету, на запрошення яких ми приїхали до міста Пльзень. Вони показали нам аудиторії, кабінети, розповіли про строки та програми навчання. Працівники кафедри іноземних мов записали на магнітофонну плівку російську мову наших студентів. Це їм знадобиться на практичних заняттях. Чеські студенти з великим інтересом вивчають російську мову.

В Пльзені живе майор запасу Антон Васильович Меншик, уродженець Житомирської області, чех по національності. Він з хвилюванням згадував однополчан з Чехословацького корпусу, який був сформований на території СРСР. В роки війни Антон Васильович брав активну участь в боротьбі проти фашистських загарбників. Як офіцер Чехословацького корпусу, з боями дійшов до батьківщини своїх предків, був поранений, нагороджений орденами і медалями — радянськими і чехословацькими. Нині тов. Меншик викладає російську мову в 12-річній школі.

Одну з кафедр місцевого вузу в Пльзені очолює ветеран Чехословацького корпусу Рудольф Бурда. Бачили ми ветеранів корпусу Л. Свободи і в Карлових Варах.

В Карлових Варах живуть Василь Боролич, Микола Реплюк, Йозеф Рада, Людвіг Секо. Вони з гордістю згадують роки своєї молодості, роки збройної боротьби проти фашизму в складі чехословацьких формувань в Радянському Союзі.

Багато цікавого про ветеранів Чехословацького корпусу, про радянських воїнів, які звільнили Європу, розповіли нам колишній політ'язень гітлерівських концтаборів Матей Рада. Ця людина, яка зазнала багато горя, палко любить нашу країну. Рада говорить, що людство зобов'язане Радянському Союзу тим, що він врятував світ від страшної катастрофи, від чуми фашизму.

Я КОСЬ ввечері, по дорозі до готелю, до нас підійшов чоловік років сорока і заговорив:

— Чую російську мову. Здрастуйте, товариші! — з широкою посмішкою на обличчі він відрекомендувався, запросив нас до себе. Вчитель історії В. Нагайник, студент історичного факультету

ТЕМА НАШОГО КОНКУРСУ:

ГАЗЕТА «За наукові кадри» оголошує конкурс на кращий твір — оповідання, поему, вірш, нарис, малюнок, фотографію.

Наш конкурс присвячується 50-річчю Радянської влади і проходить під загальним тематичним заголовком «МОЯ РЕВОЛЮЦІЯ».

Ми хочемо, щоб у ваших творах відбивався великий і складний шлях, який пройшла вся наша країна за півстоліття революції; щоб в них відбилась героїчна історія боротьби і праці радянської молоді.

Ми чекаємо від вас творів, які б показували, як ідеї Великої пролетарської революції живуть в справах і вчинках ваших однолітків та старших сучасників.

Ми хочемо, щоб у ваших віршах і оповіданнях, фотографіях, нарисах відби-

МОЯ РЕВОЛЮЦІЯ

лись мрії, пошуки та ідеали молодого сучасника будівництва комуністичного суспільства. Нехай в них розповідається також про життя і працю людей нашого приморського міста і, звичайно ж, про студентське життя.

Наша газета систематично друкуватиме кращі твори, що надходять на конкурс. Крім того, твори переможців конкурсу будуть опубліковані в окремому спеціальному випуску, приуроченому до 50-річчя Жовтня.

Для переможців в конкурсі встановлено такі премії:

Одна перша премія розміром 30 крб.

Дві других премії — по 20 крб.

Три третіх премії — по 10 крб.

Надсилайте твори на конкурс. Конкурс триватиме до 25 жовтня 1967 року.

ЗАБАВНІ ІСТОРІЇ

ПОСВЯЧЕННЯ

АМЕРИКАНСЬКИЙ письменник і літературний критик Едмунд Ф. Вільсон розпочинає свій останній твір так: «Я присвячую цю книгу людині, яка мене весь час спонукає до праці, ділить зі мною геть чисто все, ніколи не лишається задоволеною, і котрій я ще так багато винний — моему податковому інспекторові».

ЗАУВАЖИВ

СЛАВЕТНИЙ американський диригент Леопольд Стоковський одержав такого листа від одного слухача: «Звертаю вашу увагу на того товстого лисого оркестранта, що грає в вашому оркестрі на бляшаному інструменті, одна частина котрого може соватися взад і вперед. Я примітив, що він грає лише тоді, коли ви дивитися на нього, а решту часу воліє нічого не робити, лише ліниво прислухається, як грають інші».

ПІДСЛУХАНІ РОЗМОВИ

КОЛИШНИЙ президент США Ейзенхауер дав одного разу таке визначення дипломатів: «Дипломат — це людина, який щедро платять тільки за те, що вона повинна добре поміркувати перед тим, як... нічого не сказати».

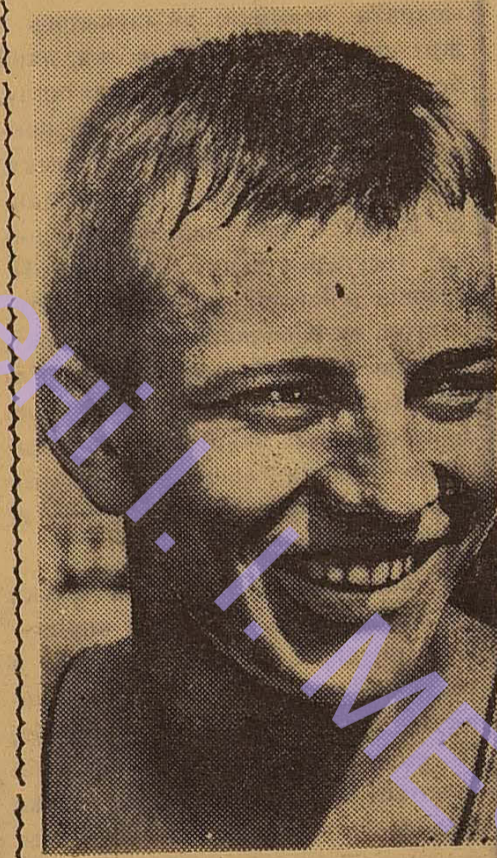
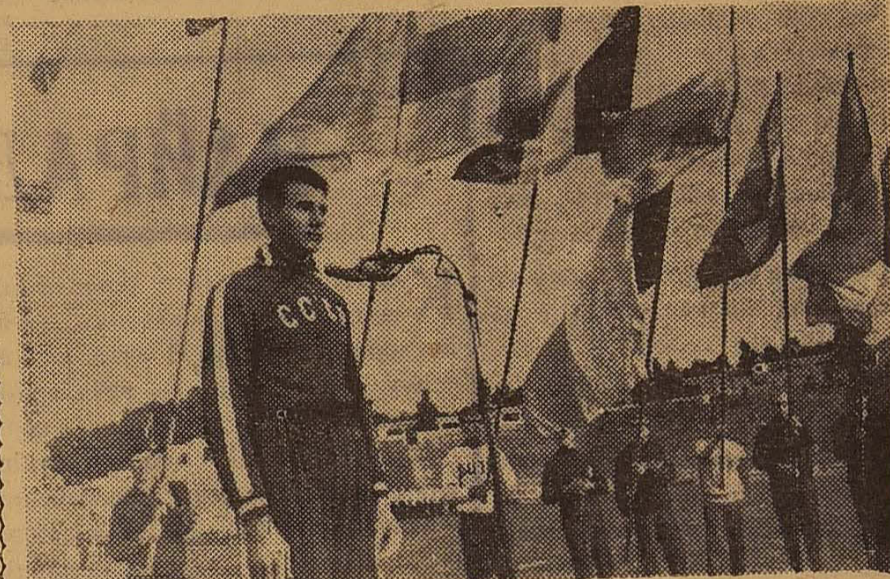
АНГЛІЙСЬКИЙ публіцист Сідней Гарріс висловив таку думку: «Справжня небезпека нашого технологічного часу полягає не в тім, що машини починають мислити, а в тім, що люди починають мислити, як машини».

Одеського державного університету Я. Потеряйко і я зайшли в будинок нашого нового знайомого — директора західночеського музею в м. Пльзені Юрія Фігури. Він — активний учасник словацького повстання. Ю. Фігура листується з багатьма радянськими громадянами, соратниками по героїчній епопеї.

НАДОВГО запам'яталася зворушлива зустріч в горах Шумави. Тут, під горою «Острая», на гарному лужку розкинулася палатка піонерського табору «Восток». Відпочивають тут піонери ЧССР та НДР. Студенти, які працюють піонервожатими, зустріли нас з хлібом-сіллю, показали своє зелене містечко. Старша піонервожата Зденко Лейганцева розповіла нам про організацію відпочинку дітей.

Піонери дуже багато знають про життя радянської дівчини, співають радянські пісні. Ось блакитноока дівчинка заспівала «Герой-герой Чапаєв», і над табором лунає багатоголоса близька нам

СПОРТ

НЕДАВНО в Одесі проходила першість Європи з легкої атлетики серед юніорів. У складі збірної СРСР виступили і студенти нашого університету Юрій Камаєв та Микола Авілов.

Студент другого курсу фізичного факультету Юрій Камаєв показав відмінні результати в бігу на 100 метрів і в естафетному бігу, а студент першого курсу цього ж факультету Микола Авілов відзначився в стрибках в довжину.

НА ЗНІМКАХ (вгорі): Микола Авілов виступає на відкритті першості Європи з легкої атлетики серед юніорів. Внизу — Юрій Камаєв після фінального забігу.

пісня. Всі ми були в захопленні від наших юних друзів, коли вони виконували «Капюшу», «Підмоковні вечори» та інші наші пісні воєнних та повоєнних років... Заграв духовий оркестр, закружляли пари. Багато годин підряд тут дзвеніли пісні на чеській, німецькій, російській та українській мовах. Наші дівчата Таня Бродецька, Світлана Барда, Валя Жук, Світлана Пивоваренко, Люда Маньківська, Світлана Неділько, Мотрона Тимофеева, Таня Петряєва, Люда Гомонюк та інші з великою майстерністю виконали «Глобус», «Бригантину» та інші пісні радянської молоді.

Довгий літній день здався миттю. Пора прощатися. Наші господарі просять, щоб ми їм писали листи. Обмінюємось адресами. На прощання ми всі позуємо перед нашими фотолюбителями.

Не можна передати все сказане і пережите нами в той день. У вухах довго дзвеніло: «До-сви-дани-я», «До-сви-дани-я!».

Ми їхали по дорогах чудових гір

Шумани і кожен думав про своє, але всі про одне: «Як добре, коли поряд вірні друзі!».

НАСТАВ день прощання з Чехословацькою. Проводжати нас прийшли чеські друзі. Третій дзвінок. Чуємо схвильовані слова Ф. Гавелки: «Ми не прощаємось! Нам з вами по путі, нам разом іти до комунізму!».

Пойзд набирає швидкість і мчить на схід, до рубежів рідної Радянської країни. В пам'яті студентів Одеського державного університету назавжди залишаться ці два тижні, проведені в гостинній братерській Чехословаччині.

Н. ЯКУПОВ,
Прага-Пльзень-Одеса.

Ректорат, партком, профком, колектив історичного факультету висловлюють глибоке співчуття старшому викладачеві А. Д. Бачинському з приводу тяжкої втраги — смерті батька.